

12. cvičení z PSt — 9.–13.5.2022

Intervalové odhady

- Máme jedno měření $X \sim N(\mu, 1)$. (Tj. parametr $\vartheta = \mu$.)
  - Najděte intervalový odhad pro μ se spolehlivostí 95 %.
  - Místo jednoho měření jich provedeme n (pochopitelně nezávislých). Jaký bude teď intervalový odhad pro μ ?
  - Nechť X má stále střední hodnotu μ a rozptyl 1, ale není už nutně normální. Co se změní?
- Tentokrát vybíráme z rozdělení $N(\mu, \sigma^2)$: μ ani σ neznáme, parametr $\vartheta = (\mu, \sigma)$. Naměřili jsme hodnoty 8.47, 10.91, 10.87, 9.46, 10.40.
  - Spočítejte výběrový průměr a výběrový rozptyl.
  - Kdybychom věřili, že spočtený výběrový rozptyl je skutečná hodnota σ^2 , najděte intervalový odhad pro μ .
  - Najděte intervalový odhad pro μ použitím Studentova t -rozdělení.
- Počet emailů za den modelujeme pomocí Poissonova rozdělení $Pois(\lambda)$. První týden v prosinci jsme dostali 34,35,29,31,30 emailů. Najděte pro λ intervalový odhad se spolehlivostí 95 %.

Použijte k tomu poslední metodu z přednášky – tu využívající Studentova rozdělení. (Poissonovo rozdělení sice není normální, ale pro dostatečně vysokou hodnotu λ je normálnímu dost podobné, metoda bude mít spolehlivost blízko 95 %.)

Bodové odhady

- Máme náhodný výběr $X_1, \dots, X_n \sim U(0, \vartheta)$.
  - Navrhněte bodový odhad ϑ momentovou metodou. (Bylo na přednášce, připomeňte si, jak se to dělalo.)
  - Navrhněte bodový odhad ϑ metodou maximální věrohodnosti.
  - Pro každý z nich zjistěte, zda je nestranný a konzistentní.
  - Pro každý z nich spočítejte střední kvadratickou odchylku (MSE).
  - Který odhad je lepší? Napadá vás nějaký ještě lepší?
- Máme náhodný výběr $X_1, \dots, X_n \sim Geom(p)$.
  - Navrhněte bodový odhad p momentovou metodou.
  - Navrhněte bodový odhad p metodou maximální věrohodnosti.
  - Pro každý z nich zjistěte, zda je nestranný a konzistentní.
- Máme náhodný výběr $X_1, \dots, X_n \sim Exp(\lambda)$. Označme $\vartheta = 1/\lambda$.
  - Navrhněte bodový odhad ϑ momentovou metodou.
  - Navrhněte bodový odhad ϑ metodou maximální věrohodnosti.
  - Pro každý z nich zjistěte, zda je nestranný a konzistentní.
  - Spočítejte střední kvadratickou odchylku (MSE).
- Máme náhodný výběr $X_1, \dots, X_n \sim Exp(\lambda)$. Zajímá nás pravděpodobnost p , že $X > 1$ pro $X \sim Exp(\lambda)$. (Připomeňme, že $p = e^{-\lambda \cdot 1}$.)
  - Navrhněte bodový odhad p (libovolnou metodou), případně několik odhadů.
  - Prozkoumejte jeho vlastnosti.

K procvičení

8. Nechť $X \sim \text{Exp}(\lambda)$ popisuje dráhu, kterou uletí radioaktivní částice, nechť se rozpadne. Náš přístroj její rozpad (a polohu rozpadu, tj. hodnotu X) zachytí, ale jen pokud $1 \leq X \leq 2$. Formálně, budeme zkoumat náhodný výběr $X_1, \dots, X_n \sim F_{X|B}$ pro jev $B = 1 \leq X \leq 2$.

- (a) Navrhňte bodový odhad λ momentovou metodou.
- (b) Navrhňte bodový odhad λ metodou maximální věrohodnosti.
- (c) Pro každý z nich zjistěte, zda je nestranný a konzistentní.

9. Máme náhodný výběr $X_1, \dots, X_n \sim \text{Pois}(\lambda)$.

- (a) Navrhňte bodový odhad λ momentovou metodou.
- (b) Navrhňte bodový odhad λ metodou maximální věrohodnosti.
- (c) Spočtete střední kvadratickou odchylku (MSE).

10. Máme náhodný výběr $X_1, \dots, X_n \sim U(\vartheta, \vartheta + 1)$.

- (a) Navrhňte bodový odhad ϑ momentovou metodou.
- (b) Navrhňte bodový odhad ϑ metodou maximální věrohodnosti.
- (c) Pro každý z nich zjistěte, zda je nestranný a konzistentní.
- (d) Pro každý z nich spočtete střední kvadratickou odchylku (MSE).
- (e) Který odhad je lepší? Napadá vás nějaký ještě lepší?